

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדף היומי
בביה"כ "אליהו הנביא", בשכונת רוממה, ירושלים

פניני הדף

דבר העורך

"המכתב"

המחזה שנגלה לעיני הסובבים היה מצמרר: אחד מגדולי הדור ספון על ספרו בחדרו ולידו עומד ת"ח בוכה בדמעות שלישי. זה עתה שב מהרופא, שבישר לו את הגרוע מכל, אכן המחלה הארורה מקוננת בגופו זמן רב... "נו, מה ניתן לעשות?" שאל את הרב. הרב קימט את מצחו ואמר לו: סע לקבר רשב"י במירון, שם תבכה כל הלילה והשם יעזור. החולה פנה לצאת ואז הרב עצר אותו: רגע! הרב הלך לחדרו ושב עם מכתב ביזו וציוה על החולה: את המכתב הזה אתה מניח על הקבר בזמן שאתה קורא את התהילים! מה זה המכתב? תמה החולה,

הרב הושיבו והחל לספר לו: לפני 35 שנה היה בחור שהתאבס עם נערה עוב אותה ונשא אשה אחרת, אולם עברו שנים ולא נפקד בילדים הוא עשה חשבון נפש וזכר בנערה שעזב אותה פגועה ובא לבקש את סליחתה אולם כשבא וביקש סליחה היא אמרה "קשה לי לסלוח" הוא ניסה את מזלו שנית ושוב פנה והיא סירבה עד שהאבך בא אלי מספר הרב וביקש שאעשה מאמץ לפייסה, אני קראתי לנערה והבטחתי לה שאם היא תסלח לו אני מברך אותה שתינשא לתלמיד חכם ותזכה לבנים ת"ח היא ביקשה זמן לחשוב ואכן לבסוף היא סלחה, אולם אני ביקשתי שתכתוב את זה במכתב, עותק אחד לי ועותק אחד לאבך. "ומה זה קשור אלי?" שאל החולה. "זה המכתב של אשתך... הוא לקח את המכתב ונסע לרשב"י ולאחר שבועיים עשה צילום וגילה שהכל נעלם.. (הגר"ש לוינשטיין)

אשריכם לומדי דף היומי העמלים בתורה המשברת את מידותיו של האדם ימים אלו הם הכנה ליום הגדול יום מתן תורה צריך לדאוג שגם לאחרים יהיה חלק בלימוד התורה ובזכות זה נגיע לגאולה השלימה אמן.

השיעור בדף היומי נמסר ע"י הרב **אהרון בן אדיבה** שליט"א מדי ערב בשעה 20:15, לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקוה 1, שכונת רוממה

שאלת החודש

"השמאי שלא שם"

מעשה באדם שחפץ לקנות דירה של חברו, אולם הסיכום היה שממאי יעריך את הדירה ולפי זה הוא ישלם. המוכר ניגש לשמאי ושאל אותו כמה להערכתך הדירה שווה? ענה: בסביבות 300 אלף \$. אמר לו בעל הדירה: אני אתן לך 5 אלף \$ ואתה תשום את הדירה ב-350 אלף דולר, ואכן השמאי אמר לקונה שהמחיר הוא 350 אלף דולר, הקונה שילם ונגמר הענין. אולם כשהשמאי בא לבקש את כספו, איים עליו המוכר שילשין עליו. לימים המוכר שב בתשובה ורוצה לתקן את העוול שעשה ולכך החזיר 50 אלף דולר לקונה ושואל האם מחוייב לשלם לשמאי מלבד הכסף של השמאות גם את השוחד של חמש אלף דולר?

תנו דעתכם בנידון לפקס: 02-5817174, pninyhadaf@gmail.com

- א) דף לב:** הנידון: עשיית איסור קל בכדי שלא יעברו איסור חמור. נתבאר בגמ' שנחלקו האם עדיף לחבר לעבור על איסור קל בכדי שעם הארץ לא יעבור איסור חמור.
- השאלה:** מעשה באדם שחסם את החנייה של שכניו ושכנו החילוני חפץ לצאת בשבת ומאיים שאם הרכב לא יפונה הוא יזמין גרר האם מותר לתת לו את המפתחות שהוא יזיז את הרכב?
- ב) דף לג:** הנידון: טלית שנתפסה בעץ בשבת. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שלו) איסור השתמשות בעץ בשבת ומכללם ליטול מהאילן חפץ.
- השאלה:** אדם שנתפסה טליתו בעץ בשבת האם יש היתר להוריד אותה מהעץ?
- ג) דף לד:** הנידון: עשיית מקלחת במים חמים בבין השמשות. נתבאר בגמ' הכלל כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו ביה"ט.
- השאלה:** האם מותר להתקלח במים חמים בביה"ש של ערב שבת?
- ד) דף לה:** הנידון: טלטול פלאפון שיש לו ביטוח בשבת. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שח) גדרי מוקצה מחמת גופו ומחמת חסרון כיס.
- השאלה:** פלאפון שיש לו אחריות ומחמת כן נותן לבנו הקטן לשחק בו האם נחשב רק ככלי שמלאי"ס.
- ה) דף לו:** הנידון: זמן הברכה כשמפריש בשבת ע"י תנאי מע"ש. נתבאר בגמ' לגבי אדם המתנה מערב שבת שיוכל להפריש בשבת.
- השאלה:** המתארח בבית שחשודים על מעשרות ומפריש בשבת ע"י תנאי מע"ש מתי מברך?
- ו) דף לח:** הנידון: הליכה בשבת לעבר תחנת איסוף נוסעים למירון. נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שו) איסור הליכה בשבת לצורך מוצאי שבת והאופנים המותרים.
- השאלה:** אדם שגר ביישוב וחפץ השנה לנסוע למירון באוטובוסים הראשונים האם רשאי לצאת בשבת?
- ז) דף לט:** הנידון: חיפוש בשבת אחר עגיל שנאבד. נתבאר בגמ' בדין היוצא מעירו בשבת כדי לערב ביה"ש אם עם הארץ הוא תולים שהלך לחפש את חמורו.
- השאלה:** האם יש לאסור לחפש אחר אבידה בשבת משום עובדין דחול שהרי עושה כן לשימור ממונו?
- ח) דף מ:** הנידון: לימוד עם תלמיד בישיבת בין הזמנים. נתבאר בגמ' שבראש השנה אין צריך להזכיר ראש חודש לפי שזיכרון אחד עולה לכאן ולכאן.
- השאלה:** אברך הלומד במסגרת ישיבת בין הזמנים ומקבל מילגה עבור זה האם מותר לו ללמד תלמיד בשכר?

לעילוי נשמת

לעילוי נשמת מורינו הגה"ג הרב
יעקב יוסף בן מרגלית זצוק"ל
נלב"ע ב' אייר תשע"ג
הנוצח ע"י תלמידיו שומעי לקחו

אלו שנדבו להחזקת הגליון:

עמרם בן אדיבה, הרב משה כהן, הרב שלמה בן אדיבה, אסף מזרחי ליישוב טוב, יובל כהן ומאיר כהן להצלחת משפחתם, אשר ואיתן כהן, וכל החפצים בעילום שם

הקב"ה ישיב להם כגמולם בשפע ברכה והצלחה, ויתמלאו משאלות ליבם לטובה, אמון!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד:

רח' פולונסקי 26 ירושלים. פקס 02-5817174 טל: 02-5829850

pninyhadaf@gmail.com

פתגמי מוסר:

* שלושה דברים לומדים מגנב:
(א) לא עצל בקור וחום.
(ב) לא הצליח פעם אחת ינסה שוב.
(ג) אינו בז לקטנות, כל מכה כדאית.
שלושה דברים לומדים מתינוק:
(א) לעולם הוא שמח.
(ב) לעולם הוא לא בטל.
(ג) כשרוצה דבר מה בוכה.

* **הודאה:** נשיא ביהמ"ש העליון (שר"י) פגש בחתונה את הגה"צ ר' מאיר חדש זצ"ל ושאל אותו הגמ' במס' כתובות (קה) מספרת שהאמוראים פסלו לדון מי שהוריד נוצה מעליהם ואילו אנחנו מחנכים את השופטים להפריד בין הטובה האישית למערכת המשפט ענה לו הרב אצלכם גם אם מיהו עשה טובה אתם לא מרגישים חייבים אצלינו מי שמוריד נוצה אני חב לו את חיי...

* **מכירת חמץ:** מעשה באשה חרדית שנכנסה בעיצומו של חג הפסח (תשעג) לקנות שתיה בסופר בת"א והנה היא רואה חמץ נמכר בריש גלי היא נגשה למנהלת ושאלה המנהלת ענתה לה יש לנו אישור למכור חמץ הנה הטופס היא הראתה לה אישור של מכירת חמץ...

* **החמור והעגלה:** המעשה התרחש בזמן שהתחבורה היתה חמור ועגלה מיוענינו קנה סחורה ביום השוק וחפשו עגלה פנויה אולם כל העגלות היו בשימוש, פנה אליו אדם ואמר שלשום שמשון קנה חמור ועגלה גש אליו הוא פנוי ניגש אליו אולם זה הפנה אותו לעגלות בשוק לך לפלוני ואלמוני אבל שמעתי שקנית חמור ועגלה? אני! מה פתאום, ולפתע שמעו חמור נוער נו! הלה הצטדק ואמר אני אומר שאין חמור והחמור אומר שיש חמור למי אתה מאמין לחמור?...

* **ראש לשועלים:** יש לתמוה ומה בכך שיהיה זה ראש לשועלים? התשובה היא כשמגיע זבוב האריה מגיש את זנבו ומעיף את הזבוב אולם השועל מסובב את פניו לעבר הזנב ומגרש את הזבוב מי שנהיה ראש לשועלים ביום מן הימים יחזור להיות זנב...

* **זקן:** מסופר על הבית אברהם זצוק"ל שבא להתארח אצל אדם המגלח את זקנו ראה זאת שכינו של המארח ושאל הרב בא ליהודי בלי זקן? ענה לו הרב בעולם העליון ישאלו אותו רבי יהודי הזקן היכן? ואתך ישאלו רבי זקן היכן היהודי?...

ט) דף מא. **הנידון:** ראש כולל שאוסר על הלמידים לשתות בר"ח עד שעה מסוימת.

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (תיה) לגבי תענית שעות בראש חודש אם מותר להתענות.

השאלה: ראש כולל שהורה לאברכים אין שתיה עד שעה עשר האם בר"ח נחשב לתענית שעות?

(?) דף מג: **הנידון:** שתיית יין לזויר ביו"ט בזה"ז.

נתבאר בגמ' זויר מותר לו לשתות בשבתות ויו"ט שהרי המשיח לא יבא בימים אלו.

השאלה: עפ"י מה שהרבה אחרונים טענו שבה"ז זה פיקוח נפש ויבא גם בשבתות ויו"ט האם הדין ישתנה?

(יא) דף מד. **הנידון:** כיסוי סיר קוגל גדול שיש בחללו טפח.

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שטו) איסור עשיית אוהל בשבת ומכללם כיסוי סיר גדול.

השאלה: האם יש להימנע מלכסות בשבת סיר קוגל גדול מ' סאה שיש בחללו טפח?

(יב) דף מה. **הנידון:** חזרה מביה"ח ע"י יהודי המחלל שבת.

נתבאר בגמ' ובשו"ע או"ח (שכט) האופנים של היוצאים בשבת בהיתר האם מותר להם לחזור.

השאלה: מעשה באב שילדו בלע מטבע נסע עמו לביה"ח ובדרך פלט את המטבע האם מותר לשוב עם מחלל שבת שנוסע בכיוון של מקום מגורו?

(יג) דף מז. **הנידון:** קבלת תלמיד לשיבה משום שנמשך לראש הישיבה.

נתבאר בגמ' שלא מן הכל אדם זוכה ללמוד תורה יש שמשנתו קצרה ויש ההיפך וכיו"ב.

השאלה: תלמיד שבא להתקבל לשיבה וטעמו ששמע שיעור מראש הישיבה ונמשך אחריו האם זו עילה לקבלו?

(יד) דף מח. **הנידון:** שיעור תוך כדי דיבור בכבוד פה.

נתבאר בגמ' לגבי השיעורים שמנו חז"ל האם מודדים לפי רוב העולם או כל אחד לפי מידתו.

השאלה: האם משערים שיעור שונה של תוך כדי דיבור באדם כבוד פה?

(טו) דף מט. **הנידון:** שימוש במקוה לטבילת כלים של חנות פרטית.

נתבאר בגמ' שכשזה נהנה זה לא חסר כופים על מידת סדום.

השאלה: האם מותר להשתמש במקוה לטבילת כלים הנמצא בפתח החנות בלי ידיעת המוכר?

(טז) דף נ. **הנידון:** ספירת העומר במסופק.

נתבאר בגמ' לגבי אדם שטעה בספירה למעשר בהמה אם קרא לשני בהמות אותו מספר.

השאלה: אדם המסופק ואין לפניו דרך לברר כמה לעומר האם יכול לומר את שתי הימים שמתוכם יש את היום הנכון?

(יז) דף נא. **הנידון:** אמירת הלכה בשם אדם גדול שלא אמרה.

נתבאר בגמ' שרבה שנה לרב יוסף ברייתא בשם ר' יוסי אף שלא אמרה ר' יוסי בכדי שיקבל ממנו.

השאלה: האם מותר לומר הלכה להחמיר בשם רב שכבר נפטר וא"א לשאול אם כך דעתו?

(יח) דף נג. **הנידון:** קנה בית חדש והתברר שהוא ישן משופץ.

נתבאר בגמ' שנחלקו עה"פ ויקם מלך חדש יש אומרים שהוא הישן אלא שנתחדשו גזירותיו.

השאלה: תושב חו"ל שקנה בית ונאמר לו שזה בית חדש והתברר שהבית ישן ומשופץ האם הוא מקח טעות?

(יט) דף נד: **הנידון:** כולל שלא נותן זמן לחזרות.

נתבאר בגמ' סדר הלימוד שנסנה ע"י משה לכל הפחות ארבעה פעמים וכך צריך לשנות לכל תלמיד.

השאלה: כולל שקצבו את סדר הלימוד אולם לא נתנו זמן לחזרות האם רשאים לדרוש לחזור ד"פ?

(כ) דף נה. **הנידון:** בחירת מגיד שיעור בנקאי מוצלח או אברך פשוט.

נתבאר בגמ' שהתורה לא תימצא לא בסוחרים ולא בגסי הרוח אלא בפשוטי העם.

השאלה: ציבור העומד בפניהם בחית רב האם יעדיפו אברך פשוט על פני בנקאי מוצלח?

(כא) דף נו. **הנידון:** בחירת מוגרים בעיר ללא מורדות ועליות.

נתבאר בגמ' כל עיר שיש בה מעלות ומורדות האנשים שבה מזקינים בחצי ימיהן.

השאלה: אדם שיש לו אפשרות לקנות דירה בעיר הררית או מישורית במה יעדיף?

(כב) דף נז. **הנידון:** בדיקת ריבוע התפילין ע"י מכשיר.

נתבאר בגמ' כל ריבוע שאין באלכסונו אמה ושני חומשין אינו ריבוע.

השאלה: אדם שקיבל מסבו תפילין האם צריך לבדוק את ריבוע התפילין ע"י מכשיר?

(כג) דף נח: **הנידון:** בירור זהות רוצח עפ"י ד.ג.א.

נתבאר בגמ' מדידת הערים שנמצא בקרבם נרצח לשם הבאת עגלה ערופה.

השאלה: האם ניתן מבחינה הלכתית לסמוך על בדיקת ד.ג.א לשם זיהוי רוצח?

(כד) דף ס. **הנידון:** עשיית עירוב שמועיל רק לשיטת הרמ"א.

נתבאר בגמ' רב יוסף נתבקש לשלוח מתקין עירוב לעיר אחת והזהיר את אב"י לערב באופן שלא יתלוננו עליו בביהמ"ד.

השאלה: מה שנהגו היום לעשות עירוב המועיל רק לשיטת הרמ"א האם אין בזה משום מכשול לנוהגים עפ"י השו"ע?

(כה) דף סא. **הנידון:** שתיית משקאות המשכרים בשבת.

נתבאר בגמ' שבני גדר היו מכין והורגים את בני חמתן בשבת משום שהיו משתכרים ועיין טור (רצב).

השאלה: האם יש ענין לשתות בשבת משקאות המשכרים?

(א) שוכר שעוזב לפני הזמן והמשכיר תובע ממנו לשלם על הזמן הנוטר וחפץ המשכיר לשפץ את הדירה בזמן הנוטר ומשום כך מסרב השוכר לשלם על הזמן שנוטר האם כופין על מידת סדום? (ב) אדם שקנה במטוס בחברת תעופה של גויים בדיוטי פרי בכרטיס אשראי מבוטל אשר נקלט החיוב רק כשהמטוס נוחת האם נחשב להפקעת הלוואתו של הגוי? (ג) אדם בירר אצל בעה"ב הצעת מחיר הפועל הגיע בחשאי ונתן מחיר זול יותר האם מותר לקחתו? (ד) קייטרינג המשתמש עם ארגזים של תנובה שכנראה נלקחו ללא רשות האם יש להימנע מלהזמין אותו?

פניני דחי:

(א) האם יש מקום להתיר מה שנוהגים הצלמים בבר מצוה להניח תפילין בלילה לשם צילום? (ב) האם יש מניעה מלהפגין בשבת ולגרום לשוטרים וצלמים לחלל שבת? (ג) האם מותר להשכיר בנין אשר ישמש לבית משפט ערכאות או שבכלל מחזיק ידי ההולך לערכאות הוא? (ד) העושה זימון בעשרה בחתונה האם מתחייב לברך שבע ברכות?

תשובה דוזה:

ש. קנה דגים חיים והכינו לו אותם ובטעות נתנו לו שקית אחרת ובה דגים יקרים וכמה שעות לפני שבת גילה את הטעות האם מותר לו להשתמש עם הדגים?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א עפ"י השו"ע חו"מ (שנט,ב) אם הבעלים לא מקפידים שתיקח ע"מ לשלם, ה"ז מותר, וכאן עדיף שישתמש ואם יוכל לדעת מי המאבד יקפיד את הדגים כדין נתחלפו כליו בבית המרחץ וישיב להם ואם לאו ישתמש וההפרש יהא מונח עד שיבוא אליהו.

תשובה דחי:

ש. אשת כהן האם מותר לה לטוס עם בנה הקטן מעל בית קברות?

ת. השיבנו הגה"ג יוחנן בורגר שליט"א אע"פ שכבר פסק החזו"א (אה"ע סי' קמ"ט) דיש במטוס משום אהל זרוק דלא שמייה אהל, וע"כ אסור לכהן ליסע בו בשעה שעובר על בית הקברות, מ"מ אין בזה משום ספייה לקטן כשנוסעת ע"י טייס עכו"ם (מצוי בחברות תעופה זרות), משום דהעכו"ם מתבקש ע"י הישראל לטוס למחוזן חפצו ומה שהוא טס ומאהיל על הטומאה מעצמו עושה כן ובכה"ג ליכא איסור כמבואר למעיין בחת"ס (או"ח סס"פ) ועוד אבל ע"י טייס ישראל יש לצדד דאיכא משום איסור ספייה דאו' דטומאת כהנים, וישאל שאלת חכמו"כ בשמעתא עמיקתא (קכט).

נשגור קמיה מרנן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עמנו, ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב דוד אסולין. לגה"ג הרב אשר חנניה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. לגה"ג הרב אברהם בן חיים. לגה"ג הרב שלמה שעיי. לגה"ג הרב שריאל רוזנברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה. לגה"ג הרב ישעיהו רוטנברג. לגה"ג הרב מנשה שוע, לגה"ג הרב יצחק חיים פוס. לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניאן. לגה"ג הרב אליהו בר שלום. לגה"ג הרב ירון אשכנזי שליט"א.

בברכת "עוד ינובון כשיבה" להגדיל תורה ולהאדירה

שאלת החודש

מתוך פניני הדף מס' 82

מעשה במשפחה שקיבלה משלוח מנות מכובד שבתחתיתו היתה מעטפה ובה 500 ₪ ובפתק הצמוד נכתב: לרב מרדכי היקר, תודה על ההשקעה בכך ממשפ' כהן! ומשום שראש המשפחה שקיבלה לא קראו לו מרדכי התקשרו למי ששלח להם את המשלוח ושאלו אם יש מרדכי במשפחה ונענענו בשלילה כך עברו חמשה משפחות עד שהגיעו לאדם איש ציבור שלא קראו לו מרדכי אולם הוא לא ידע להצביע ממי הוא קיבל את המשלוח שעבר כ"כ הרבה ידיים למי שייך הכסף והאם צריכים להכריז בעיתונים וכיו"ב על מציאת הכסף?

אלו תשובות הרבנים: יש להכריז על האבידה נמצא סכום כסף במשלוח מנות ואז השולח יתגלה.

מקורות ונימוקים: השו"ע חו"מ (רסז,ג-ד) הרחיב בגדרי אופן ההכרזה על אבידה ולכאורה כאן אם לא ידוע מי הזוכה לכאורה דמי למוכר בדיל ונמצא כסף שלא זכה מכיון שלא יכל לגלותו אולם יש לחלק שכאן הוא דבר שאפשר להכיר ולזכות בו אילו היו פותחים את המשלוח מנות וביותר שיש כאן דעת אחרת מקנה המזכה למרדכי את הכסף ולכן יש להכריז ולגלות מי המשלח.

(יישר כח למורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג דוד אסולין הגה"ג שלמה שעיי והגה"ג ישעיהו רוטנברג שליט"א)

שאלות ותשובות לגליון פניני הדף מס' 82

שאינה עומדת יציב כמבואר בשו"ע (קנט,ג) ואף שכה"ח (לג) התיר ליטול בקליפת ביצת הנעמית יש לחלק וכ"כ הגה"ג ישראל וינשטין שליט"א.

ש. האם יש ענין לתכנן ערים עם רחובות שאינם מפולשים?

ת. השיבנו הגה"ג יצחק חיים פוס שליט"א שסיפר לו אדמוח"ז מרן הגאון שלמה זלמן אוירבעך זצ"ל שכאשר בנו את שכונת שערי חסד (לפני למעלה ממאה שנים) בנו אותה באופן שהרחובות לא יהיו רחבים ט"ז אמה ובאול"צ (ב.כג,יב) דן בערים בזמנינו האם רחובות דיין הם מפולשים עיי"ש.

ש. המבקר חולה ומצאו יחידי האם יניחו וילך?

ת. השיבנו הגה"ג מאיר סנדר שליט"א עפ"י מה שכ' שו"ת שלמת חיים (תי) שיש להמתין עד שיבא מבקר אחר אולם ערוה"ש (קטז,יח) כ' אם יש עוד אדם באותו בנין אין סכנה בזה ובעיון יעקב ברכות (ה) כ'

לאלפים ולא מורה להם לכתוב כתובה חדשה אולם צ"ע שהרי לא תמיד העדים מצויים להעיד על שם שהוחלף לפני שנים רבות ואכן הגה"ג רבי ישראל יעקב פיישר זצ"ל כשהיה משנה שם לאדם היה מורה להחליף כתובה וכן ראוי לעשות וצ"ע.

ש. אדם שניזק ברגלו התותבת ע"י בור האם נידון כאדם שחייב בעל הבור?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיי שליט"א שיש להרגל התותבת דין כלי שהרי אם האדם נטמא היא לא נטמאת וצריך שמצד עצמו יהיה לו בית קיבול לקב"ט ולכן אם מפרקים את הרגל אין צריך לקבורה כמבואר ביו"ד (שמט).

ש. האם ניתן ליטול ידיים בקליפת אבטיח?

ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א עפ"י מה שכ' הרמב"ם (כלים,בא) שדלעת יבשה אינה נחשבת לכלי ומאידך המשנה מס' פרה (הג) מתירה לקדש מי חטאת עם דלעת ועיין במהר"י קוקוס מה שחילק ועוד

כל הזכויות שמורות למערכת.

ש. שיכור ביקש ממוכר גלידה בחינם המוכר סטר לשיכור השיכור לקח חפץ וזרק על המוכר אולם זה פגע בוטיטרינה שנשברה האם הוא חייב?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א יש לחייב את השיכור בתשלומין שהרי אדם מועד לעולם ואף שבעל החנות סטר לשיכור אין לו היתר לזרוק עליו חפצים רק בכדי להציל עצמו וכאן אינו מעשה הצלה אלא מעשה נקמה ולכן יש לחייבו וכ"כ בשו"ת משפטי חיים (א,ד).

ש. המשנה שמו מחמת חולי האם צריך לכתוב כתובה חדשה?

ת. השיבנו הגה"ג ישעיהו רוטנברג שליט"א עפ"י מה שכ' בשו"ת מנחת יצחק ללמד זכות על אלו שאינם כותבים מכיון שעדים יכולים להעיד על שמם הקודם וכך מטו משמיה דהגריש"א זצ"ל וכך הנמחה בבית מרן הגר"ח ק שליט"א שמשנה שמות

אם קורא החולה ק"ש אין מה לחוש ובא"א (או"ח רלט) כ' אם יש מזוזה אין סכנה להשאירו לבדו.

ש. נתן לילד לפיד בהכנסת ס"ת והזיק רכב?
ת. השיבנו הגה"ג אברהם חיים הרש שליט"א עפ"י השו"ע חו"מ (תיהז), לחלק אם נתן לפיד והקטן הדליקו המשלח פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים אולם אם נתן לפיד דלוק חייב אף בדיני אדם שהרי מעשיו גרמו לו. אולם דעת הגר"א בן חיים שליט"א שכשלא מסר שלהבת יהיה פטור אף מדיני שמים.

ש. בעל שגירש את אשתו וכתב את הגט על עוגה?

ת. השיבנו הגה"ג יונתן שושן שליט"א עפ"י מה שפסק השו"ע אהע"ז (קכד-קכה) אם כתב גט על דבר מתקיים בכתב מתקיים הרי זה גט ועוגה יכולה להתקיים במקפיא (ועדיין י"ע בזה) ובלבד שיכתוב בכתב כגון שבלונה ולא בקצף נוזלי.

ש. קנה עם ויזה של חברו במקום שנותנים הנחה לבעל הכרטיס למי שייך הריחוק?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א עפ"י הרמ"א חו"מ (קפגו), כרש"י אם מפרש למי ההנחה הריחוק שייך לו אולם הש"ך (יב) כ' לדעת הר"ף והרא"ש צריכים לחלוק בעל המעות עם הקונה ויתכן שכאן הכל לקונה כיון שהוא גם בעל המעות ורשאי לומר ק"ל אולם לדעת הגר"א בן חיים גם כאם חולקים..

ש. יד המלוכלכת מין הקידוש האם חוצצת בנט"י?

ת. השיבנו הגה"ג יצחק חיים פוס שליט"א עפ"י מה שפסק השו"ע יו"ד (קצח) שכל דבר המקפיד עליו הוי חציצה ומשום כך כ' מרן הגר"א"ל שליט"א בס' אעלה בתמר שהחזו"א היה נוהג לרחוץ ידיו משירי הקידוש לפני נט"י.

ש. האם יש איסור כלאיים בהזרקת גנים?

ת. השיבנו הגה"ג משה כהניא שליט"א עפ"י מה שכ' הגה"ג הראש"ל שליט"א בכרם שלמה (ח"ב) מכיון שזה לא הצורה של כלאיים אין לגזור גזירות מדעתינו ואין לאסור בזה משום כלאיים.

ש. משגיח כשרות שהתעוררה לו בעית כשרות בבשר התקשר למו"צ והלה הטריף את הכל המשגיח זרק ואח"כ התברר שהמו"צ טעה והבשר כשר מי ישא בתוצאות הנזק?

ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א עפ"י המבואר חו"מ (כהב) כ' הרמ"א לענין הוראת איסור והיתר דינו כמומחה ופטור אפ"י לי תרתי לטיבותא והש"ך (וב), חולק שדינו כדיין, והחילוק הוא לגבי המו"צ בין אם טעה בדבר משנה שבזה נח' השו"ע

פוסט ככל גרמא והרמ"א מחייב מדין גרמי והשאלה אם אומרים קים לי בדיני ממונות ואם הטעות היתה בשיקול הדעת פטור לגמרי מכיון שלא התפשטה הוראתו ולא חשוב שויה ולגבי המשגיח יש לפוטרו היות והוא אנוס ומדוע יחשוב שהרב טעה ושמא גם בעה"ב היה עושה כמוהו.

ש. אדם שיש לו אפשרות או להדליק חנוכייה בפתח הבית או בחלון גבוה

מ-20 אמה אלא שיש בו אורות צבעוניים המושכים את העין היכן ידליק?

ת. השיבנו הגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עפ"י מה שכ' מרן הגרשז"א הליכות שלמה מועדים (יד), אין להקל לגבי הדלקת נ"ח למעלה מעשרים אמה ע"י משיכת העין ואף שבעירובין נפסק בשו"ע או"ח (שסגכו) דמהני שאני נר חנוכה שהנר עצמו חשוב בלילה כמו אמלתרא ובכל זאת פסול וכ"כ החי"א לגבי חלון למעלה מכ' אין להדליק בו אולם משמיה דהגה"ג אשר וייס שליט"א נאמר אם יש לו אפשרות או בפתח הבית או חלון מעלכ' עם אמלתרא עדיף בחלון ועיין בקונטרס "תורת אריה" במאמרו של הרה"ג מאיר שטיינהוז שליט"א.

ש. השוטה "מי טוניק" לתענוג וטעמים מר

האם מברך על כך?

ת. השיבנו הגה"ג ירון אשכנזי שליט"א האחרונים כ' לדון האם מברכים על מי-סודה כשאינו צמא האם דינם כמים שמברך רק לצמא או כמשקה שמברך אפ"י שאינו צמא ובנידון דידן שיש למשקה זה טעם לוואי מר אין לברך עליו אלא אם שותה לצמא ועוד שמשקה זה עשוי בעיקר לרפואה למי שחש בפרקים.

ש. האם מותר לומר ד"ת בבית הכסא שיש לו צורת הפתח?

ת. השיבנו הגה"ג ישעיהו רוטנברג שליט"א שבימי חורפו הגיע מרן הגר"צ אבא שאול זצ"ל לבקר את בנו בשיבה והורה להם לעשות צורת הפתח בכדי שיוכלו ליטול ידיים בחדר האמבטיה אולם לד"ת צריך מחיצה ובתנאי שאין שם ריח רע וכ"כ בשו"ת אול"צ (בא).

ש. מחיצת עזרת נשים שנפלה בשבת האם מותר להחזירה?

ת. השיבנו הגה"ג דוד אסולין שליט"א שיש להתיר עפ"י מה שכ' הרמ"א (או"ח שטו,א) שמחיצה לצניעות אינה המחיצה האסורה אולם הג"מ (או"ח,א,לט) כתב שחייב מחיצה בין נשים לגברים הוא מן התורה אולם באורחות שבת (א,טגו) כ' ליישב שגם לשיטתו אין צריך מחיצה ככל גדרי מחיצה עיי"ש.

ש. חייל מצא מנת אוכל במלחמה האם מותר לקחתה?

ת השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שיש להתיר ומסתבר שעל דעת כן חילוקה שכל המוצאה יקחנה אולם אם המנות מצומצמות יש לדון ואפשר שדמי ללקיטת עצים במלחמת רשות המבואר בעירובין (יז) להתיר וה"נ.

ש. אשה שיש לה קופת גמל האם צריכה למכור את החמץ בנפרד?

ת. השיבנו הגה"ג מורינו הרב יעקב יוסף זצ"ל שצריכה למכור בעצמה (מחשש מניות) או שתעשה את בעלה שליח אולם אינה כלולה במכירת החמץ של בעלה מכיון שאין לו רשות להוציא קופה זו.

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

מעשה בנהג מונית שנסע ליד ביה"ח הדסה עין כרם בשעה שתיים בלילה. בתחנה עמדה אשה בוכיה ובנה. שאל הנהג: במה אוכל לעזור? ענו לו: אנו צריכים להגיע לטבריא, אבי נפטר ואני צריכה לארגן את ההלויה. אולם כל נהג רוצה 600 ₪ ולי יש רק 300 ₪. הנהג המשיך בנסיעה אבל ליבו נוקפו ואכן סב על עקבותיו והציע להם לעלות. הנסיעה עברה מהר. בחזרתו עצר אותו אדם גבוה במבטא אמריקאי: לירושלים? כן! כמה? 600! עלה עם שלושה ילדיו ובסיום הנסיעה הגיש לו \$ 650. הנהג ניסה להסביר שהתכוין לשקלים, אולם התייר לא ויתר וביקש שיקח את הסכום הזה כי מי שעושה מצוה לא מפסיד.

לעילוי נשמת

הרב יוסף חיים בן מרים וישי אייזן זצ"ל
הונצח ע"י בנו שליט"א

לעילוי נשמת אבינו, מורה דרכנו,

הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל
ולע"נ הגה"ג יחיאל כהנא הלר זצ"ל

בהגרלה לחודש שבט-אדר ע"ס 100 ₪
זכה הרה"ג ישראל וינטטיין שליט"א

* * *

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות.
ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.
וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים
בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ, ולכל
המצטרפים אליהם.

בברכת חילכם לאורייתא! מערכת "פניני הדף".

* * *

תשובות ניתן לשלוח לפקס מספר 5817174 02
או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים
pninyhadaf@gmail.com

גליון זה נודב לרפואתו המהירה של הילד
יאיר בן מיכל ה"ו בתושח"י אמן